

QORTI TAL-MAGISTRATI MALTA

MAGISTRAT

DR MICHAEL MALLIA LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 20 ta' Mejju, 2002

Numru 8

Avviz. Numru 212/01mm

**Francis u Josephine konjugi
Fenech**

vs

Mark Montebello

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-atturi fis-16 ta' Marzu, 2001, fejn talbu lil din il-Qorti illi tikkundanna lill-konvenut li prevja d-dikjarazzjoni li l-incident awtomobilistiku li sehh fid-19 ta' Ottubru, 2000, ghal habta tas-7.00 p.m. fi Triq Hal-Gharghur, Birkirkara, sehh b'tort uniku tal-konvenut meta bi traskuragni, b'imprudenza, b'negligenza u b'nuqqas tat-tharis tar-regolamenti tat-traffiku l-konvenut baqa' diehel bil-vettura Volkswagen Golf bin-numru tar-registrazzjoni IAO-929, fil-genb

tal-vettura tal-marka Ford Escort numru tar-registrazzjoni AAG-371, proprjeta' tal-atturi u b'hekk ikkawzalha danni li ma jeccedux l-ammont ta' elf lira Maltin (Lm1,000), ihallas lill-atturi l-istess danni hekk likwidati anke permezz ta' perit nominat.

Bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali tat-28 ta' Novembru, 2000, u bl-imghaxijiet legali mid-data tal-prezentata ta' l-Avviz, sad-data tal-eventwali hlas – kontra l-konvenut illi gie ngunt ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut fejn eccepixxa:

Illi t-talbiet attrici huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-incident awtomobilistiku li sehh fi Triq Hal- Gharghur, Birkirkara, fid-19 ta' Ottubru, 2000, fis-7.00p.m., bejn il-vettura tal-marka Ford Escort numru tar-registrazzjoni AAG-371 misjuqa minn Francis Fenech u il-vettura Volkswagen Golf bin-numru tar-registrazzjoni IAO-929, misjuq mill-konvenut Mark Montebello, sehh b'tort esklussiv ta' l-attur Francis Fenech minhabba traskuragni, negligenza u nuqqas ta' osservanza tar-regolamenti tat-traffiku da parte ta' l-istess Francis Fenech.

Ghaldaqstant it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda, bl-ispejjez kontra l-atturi konjugi Fenech.

Salv eccezzjonijiet ohra.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Din il-kawza tirrigwarda ncident tat-traffiku illi gara fl-inkrocju ta' Tal-Balal Road ma' Gharghur Road limiti tan-Naxxar, ghal habta tas-sebgha ta' wara nofsinhar (7:00pm) bejn il-karrozza bin-numru tar-registrazzjoni AAG 371 misjuqa mill-attur Francis Fenech u il-karrozza bin-numru tar-registrazzjoni IAO 929 misjuqa mill-konvenut Mark Montebello. Il-habta grat ezatt f'nofs it-triq.

Irrizulta mill-provi illi Francis Fenech kien gej mid-direzzjoni tal-Madliena, waqaf wara l-*istop sign* u ried jesplora t-triq biex idur lejn il-lemin fid-direzzjoni tan-Naxxar. Il-konvenut kien hiereg minn Gharghur Road, waqaf wara l-*istop sign* fejn illum hemm il-*Liquid Club* u esplora t-triq biex jaqsam Tal-Balal Road u jibqa' sejjer fid-direzzjoni tal-Madliena.

Jidher illi z-zewg sewwieqa ddecidew, fl-istess hin, illi t-triq kienet libera u setghu johorgu. Ghalhekk hargu, l-attur jigbed lejn il-lemin u il-konvenut dritt ghal nofs it-triq. L-attur jghid illi kien il-konvenut illi baqa' diehel fuq il-genb xellugi tal-karrozza tieghu, mentri l-konvenut jghid illi kien l-attur illi qasam minn quddiemu, ghafas il-*break* imma ma setax jevita l-incident.

L-attur jargument illi fil-hin ta' l-impatt huwa kien '*main road user*' u ghalhekk kien imiss lill-konvenut sabiex jistennih jghaddi qabel ma' jista' jkompli t-triq tieghu.

Ikkunsidrat:

Illi fl-isfond ta' dawn ir-rizultanzi processwali, l-Qorti ssib illi ghandha x'ticcensura fiz-zewg sewwieqa. It-tnejn kienu qeghdin fi triq laterali u riedu johorgu fuq *main road* u ghalhekk kien kompitu tagghom illi jesploraw sew it-triq u ma johorgux qabel ma' jkunu certi illi jistghu jaqsmu triq principali minghajr periklu la ghalihom u l-anqas ghall-utenti l-ohra tat-triq.

Veru illi waqt l-impatt, l-attur kien qieghed fuq il-*main road*, diga qabad it-triq tieghu lejn in-Naxxar. Dan il-fatt pero', ma kienx jintitolah illi ma jaghtix kaz x'kien qed jigri madwaru, aktar u aktar meta hareg minn triq laterali. Kif qalet il-Qorti tal-Prim Awla fit-23 ta' Gunju, 1997, fl-ismijiet Carmelo Saliba vs Gennaro Vassallo, l-fatt illi sewwieq qieghed juza triq ewlenija ma jintitolahx illi jqieghed lilu nnifs f'sitwazzjoni skabruza jew difficli biex jirreagixxi ghal xi emergenza li tinholoq. Hawnhekk l-attur pogga lilu nnifsu f'sitwazzjoni skabruza meta dehrli illi t-triq kienet libera mentri ma kinitx ghax in-naha l-ohra kien hemm ukoll vetturi illi kienu qed jaqsmu l-istess triq illi kien ser juza. Minkejja illi dak il-hin huwa kien qieghed fuq it-triq principali, dana ma kienx *main road user* fil-veru sens tal-kelma ghax huwa wkoll hareg minn triq laterali fejn allura kien jinkombi fuqu grad ta' diligenza u attenzjoni daqs tal-konvenut.

Kif qalet il-kawza Il-Pulizija vs Pawlu Borg (Vol XXXVI, part 1, pagna 797) “Ghalkemm driver ghandu joqghod dejjem attent sija jekk ikun fi triq dritta kemm ukoll jekk ikun sejjer jidhol fiha, huwa intuittiv u hu principju affermat f’diversi decizjonijiet tal-Qrati Nglizi illi driver li ser jidhol fi triq id-dritta minn triq ohra ghandu obbligu aktar minn dak id-driver fuq it-triq id-dritta ghas-semplici raguni illi huwa ser jaqsam l-*istream of traffic* li jkun hemm fuq triq id-dritta; mentri driver fuq it-triq id-dritta ladarba jkun sejjer ikompli ghad-dritt ma jkun sejjer ifixkel lil hadd.”

Iz-zewg sewwieqa nvoluti f’dan l-incident, kienu ser jaqsmu l-*istream of traffic*. Dan l-*istream of traffic* jinkludi lilhom infushom u ma messhom qatt hargu minn triq laterali qabel ma’ accertaw ruhhom illi dan setghu jaghmluh mighajr periklu ghal xulxin.

Fil-Qorti ta’ l-Appell, f’sentenza moghtija fil-15 ta’ Frar, 1974, fl-ismijiet H. Farrugia vs R. Ripard kienet qalet illi, “Meta wiehed jigi biex jaqsam it-triq b’karrozza dana jrid jara illi ma jkunx hemm traffiku mhux biss meta jibda’ jaqsam imma sakemm jaqsam ghal kollox.”

La l-attur u l-anqas il-konvenut ma accertaw irwiehhom illi setghu jaqsmu minghajr tfixkil ghal xulxin. Assumew illi kellhom id-dritta u qabdu u qasmu. Dana huwa hazin u il-Qorti jidhrilha illi z-ewg sewwieqa huma responsabbli ghal dan l-incident fi kwoti ugwali.

Ghal dak illi jirrigwarda d-danni, il-Qorti taghmel referenza ghal verbal tas-6 ta' Marzu, 2002, fejn il-partijiet iddikjaraw li ma kienx hemm kontestazzjoni dwar dawn. B'nota a Fol 36 l-attur ipprezenta l-kont tieghu fl-ammont ta' tmien mija u sitta u sebghin lira Maltija (Lm876.00).

Ghal dawn il-mottivi:

L-Qorti taqta' u tiddeciedi illi filwaqt illi tiddikjara illi dan l-incident sehh tad-19 ta' Ottubru, 2000, fi Triq Hal-Gharghur, Birkirkara, sehh tort tal-partijiet fi kwoti ugwali minhabba traskuragni, imprudenza u negligenza u nuqqas ta' tharis tar-regolamenti tat-traffiku, tillikwida d-danni sofferti mill-attur fl-ammont ta' (Lm438.00) u konsegwentement tikundanna lill-konvenut illi jhallas lill-atturi dan l-ammont hekk likwidat.

Bl-ispejjez u l-interessi legali mid-data tan-notifika ta' l-Avviz li ghandhom jinqasmu ugwalment bejn il-partijiet.

Anthony Zammit
Deputat Registratur